

FINANSSIHALLINTO JA JULKISYHTEISÖJEN LASKENTATOIMI Financial Management and Public Accounting

HALLINTOTIETEIDEN KANDIDAATIN JA MAISTERIN TUTKINTOJEN TAVOITTEET

Finanssihallinto- ja julkisyhteisöjen laskentatoimi (lyh. FILA) pääaineena on mahdollista suorittaa hallintotieteiden kandidaatin (120 ov) ja hallintotieteiden maisterin tutkinto (160 ov). Tutkintojen **ammattillisena tavoitteena** on antaa opiskelijoille edellytykset toimia mm. erilaisissa talousjohtamisen ja taloushallinnon asiantuntija-, johtamis- ja tutkimustehtävissä sekä julkisissa että myös muissa organisaatioissa. Hallintotieteiden kandidaatin tutkinnossa painottuvat enemmän ammatilliset tavoitteet.

Tutkintojen tieteellisenä perustana on julkista taloutta, sen johtamista ja politiikkaa, talouden informaatiojärjestelmiä ja määrättyjä muita kysymyksiä koskeva kansainvälistasoinen tieteellinen tietämys. Tutkintojen **tieteellisenä tavoitteena** on saattaa tuota tietämystä opiskelijoiden käyttöön, jotta he osaisivat sen avulla ratkaista sekä tieteellisiä että käytännön ongelmia. Hallintotieteiden maisterin tutkinnossa painottuvat tieteelliset tavoitteet mukaan lukien jatkotutkintoon tähtäävät tavoitteet.

FINANSSIHALLINTO JA JULKISYHTEISÖJEN LASKENTATOIMI OPIAINEENA

FILAn opetus jakautuu kolmeen kokonaisuuteen eli perus-, aine- ja syventäviin opintoihin. **Perusopinnoissa** opiskelijat saavat kuvan oppiaineen tieteen- ja tiedonalataustoista sekä yleisistä metodeista. **Aineopinnoissa** vahvistetaan opiskelijoiden oppiainekohtaista teoria- ja käsiteperustaa sekä paneudutaan julkiseen talousjohtamiseen, tarkastukseen ja arviointiin sekä toteutetaan kandidaatintutkielmaopinnot. **Syventävissä opinnoissa** jatketaan paneutumista oppiaineen teoria- ja tutkimusperustaan, käytännön toimintamethodien teoriaan ja tutkimukseen sekä EU-talouden tutkimukseen. Syventäviin opintoihin sisältyvät myös maisteritutkielmaopinnot sekä pro gradu -tutkielma.

Hallintotieteiden kandidaatin ja maisterin tutkintoihin sisältyy myös FILAn pääaineopintoja tukevia **pakollisia ja vapaaehtoisia sivuaineopintoja, yleisopintoja ja kieli- ja viestintäopintoja.**

FILA osallistuu huomattavalla panoksella useiden muiden kauppa- ja hallintotieteiden tiedekunnan oppiaineiden kanssa **tilintarkastuksen ja arvioinnin erikoistumisalaopintojen** tuottamiseen. Opinnoista saa tarkempia tietoja erillisestä opinto-oppaasta ja tiedekunnan www-sivuilta.

Tenttiminen ja arvolauseen määräytyminen

FILAn opintokokonaisuudet (perus-, aine- ja syventävät opinnot) muodostuvat opintojaksoista. Tenttiminen tapahtuu **opetussuunnitelmassa esitetystä järjestyksessä jaksokohtaisesti annettuja edeltävyysääntöjä noudattaen.** Opintojakson kirjallisuus tentitään yleensä yhtenä kokonaisuutena, ellei opetussuunnitelmassa ole muuta mainittu tai kuulustelijan kanssa ole toisin sovittu.

Kirjallisuuskuulusteluihin ilmoittaudutaan taloustieteiden laitoksen kansliaan 7 päivää ennen tenttitilaisuutta laitoksen antamien ohjeiden mukaisesti (ks. kuulustelupäivät opetusohjelmasta). Näiden ns. yleisten tenttipäivien lisäksi järjestetään erillisiä luentokuulusteluja.

Kuulustelujen vastaanottajat ilmoitetaan erikseen kunkin lukukauden alussa.

Opintojaksot ja opintosuoritukset merkitään suoritetuiksi tyydyttävien, hyvin tai erinomaisin tiedoin, jotka muodostuvat yliopiston kuulustelujohtosäännön mukaisesti seuraavasti:

0	–	0,5	hylätty
1-	–	1,5	tydyttävät tiedot
2-	–	2+	hyvät tiedot
2,5	–	3	erinomaiset tiedot

Tentistä saatua **arvosanaa voi korottaa**:

- opintojakson tai muun tenttikokonaisuuden osalta vain tenttimällä sen uudestaan
- opintokokonaisuuden osalta tenttimällä uudestaan ne opintojaksot tai tenttikokonaisuudet, joista on saanut huonoimmat tulokset
- yksittäisiä teoksia ei voi tenttiä uudestaan arvosanan korottamiseksi.

Opintokokonaisuuksien arvosanaa määräytyy eri opintojaksojen arvosanoista opinto-
viikkomäärällä painotettuna keskiarvona. Hallintotieteen opintokokonaisuudet merkitään
suoritetuksi tyydyttävään, hyvin tai erinomaisin tiedoin, jotka muodostuvat seuraavasti:

- vähintään 1,0 = tyydyttävät tiedot
- vähintään 1,625 = hyvät tiedot
- vähintään 2,375 = erinomaiset tiedot

FILAn opiskelu sivuaineena ja ylimääräisenä opiskelijana

Jos FILAa sivuaineenaan opiskeleva ei halua suorittaa kokonaisuudessaan perus- ja aine-
opintojen kokonaisuuksia, hän voi valita suoritettavat opintojaksot noudattaen jaksokohtai-
sesti annettuja edeltävyyssääntöjä. Eräiden oppiaineiden kanssa on erikseen sovittu oi-
keudesta suorittaa FILAn opintoja em. poiketen.

Opintoneuvonta

Tämä opinto-opas kannattaa lukea huolella, sillä tutkinnon yksityiskohtaiset vaatimukset ja
tutkintoa koskevat määräykset löytyvät tästä oppaasta. Opintoneuvontaa saa myös erityi-
sistä julkaisuista.

Laitoksella annettavasta opintoneuvonnasta ilmoitetaan ilmoitustauluilla sekä yliopiston
www-sivuilla. Hallintotieteiden opintosuunnan opiskelijoiden ainejärjestö Staabi ry järjestää
erityisesti uusille opiskelijoille tarkoitettua opastusta ja neuvontaa (tutorointia). Opiskelija-
opinto-ohjaajat neuvovat opiskelijoita mm. opiskelu- ja uravalinnoissa, opintojen suunnit-
telussa sekä sivuainevalinnoissa. Tiedekunnan opintoasiainpäällikkö antaa opintoneu-
vontaa ja -ohjausta mm. tutkinnon rakennetta koskevista tulkinnoista, opetussuunnitelmien
siirtymäsäännöksistä ja yhteensovittamisesta sekä neuvoo jatkotutkintoihin hakeutumis-
sa.

Siirtymäsäännöksiä

Opiskelijavalinta tapahtuu pääsääntöisesti maisterin tutkintoon, jonka osana suoritetaan
hallintotieteiden kandidaatin tutkinto. Jos opiskelija on kuitenkin hyväksytty suorittamaan
hallintotieteiden kandidaatin tutkintoa FILA pääaineena, hän voi hakea oikeutta suorittaa
maisterin tutkinto edellyttäen, että

- 1 kandidaatintutkielma on hyväksytty
- 2 FILAn perus- ja aineopintojen opintokokonaisuuden arvosana on vähintään hyvät tiedot.

Mikäli vaadittavat edellytykset täyttäviä opiskelijoita on enemmän kuin syventävien opin-
tojen seminaariin voidaan ottaa, seminaariin osallistujat valitaan jonolain mukaisessa jär-
jestyksessä.

Lukuvuoden 2003–2004 opetussuunnitelmien voimassaolo

Opiskelija on oikeutettu suorittamaan keskeneräisen opintokokonaisuuden tai -jakson lop-
puun lukuvuonna 2003–2004 voimassa olleen opetussuunnitelman mukaisesti syysluku-

kaudella 2004. Mikäli opiskelijalla jää opintokokonaisuuden suorittaminen kesken, on suoritettujen osien vastaavuudesta sovittava ao. opintojakson opettajan kanssa erikseen. Siirtymäsäännöksiä sisältyy myös tiedekuntaneuvoston hyväksymiin yleismääräyksiin.

TUTKINTOJEN RAKENNE

Hallintotieteiden kandidaatin tutkinto	120 ov
Finanssihallinnon ja julkisyhteisöjen laskentatoimen opinnot	41 ov
– perusopinnot	15 ov
– aineopinnot	26 ov
Yleisopinnot	6 ov
Kieliopinnot	11 ov
Harjoittelu	4 ov
Sivuaineopinnot	58 ov
– pakolliset sivuaine- ja metodiopinnot	28 ov
– vapaasti valittavat sivuaineopinnot	30 ov
Hallintotieteiden maisterin tutkinto	160 ov
Kandidaatin tutkinto	120 ov
Finanssihallinto ja julkisyhteisöjen laskentatoimi, syventävät opinnot	40 ov

Opintojen sisältö

Yleisopinnot	6 ov
Orientoivat opinnot	1 ov
Tietotekniikan peruskurssi	2 ov
Kirjastonkäytön ja tiedonhankintataitojen perusteet I ja II	1 ov
Kokoustekniikka ja neuvottelutaito	2 ov
Kieliopinnot	11 ov
Tieteellinen kirjoittaminen	2 ov
Suullinen viestintä	1 ov
Ruotsin kieli, kirjallinen ja suullinen taito	2 ov
1. vieraan kielen kirjallinen taito 2 ov ja	
1. vieraan kielen suullinen taito 2 ov	4 ov
1. vieraan kielen syventävä kurssi tai 2. vieraan kielen kirjallinen taito	2 ov

– *Kieliopinnoista voi laajentaa kauppatieteiden kieliopinnojen mukaisiksi suorittamalla Ruotsin kielen kurssin asemesta esim. Talousruotsi 4 ov ja kauppatieteiden I vieraan kielen opinnot; huom. vieraan kielen alkeis- ja jatkokursseja ei voi sisällyttää tutkinnon pakollisiin kieliopinnoihin.*

Harjoittelu	4 ov
--------------------	-------------

FINANSSIHALLINNON JA JULKISYHTEISÖJEN LASKENTATOIMEN OPINNOT

Perusopinnot	15 ov
Johdatus finanssihallintoon ja julkisyhteisöjen laskentatoimeen FILAP1	3 ov
Kansantaloustieteen perusteet	KTALP200 3 ov
Kuntien voimavarat ja niiden hallinta	KUNTA3 3 ov
Yrityksen kirjanpidon perusteet	LASKP010 3 ov
Johdon laskentatoimen perusteet	LASKP030 3 ov
Aineopinnot	26 ov
Teoria- ja käsiteperusta	4 ov
Mikrotalousteoriat	KTALA200 4 ov

Julkinen talousjohtaminen, rahoitus, tarkastus ja arviointi		15 ov
Kirjanpito valtion ulkoisen laskentatoimen osana	FILAA2	3 ov
Toinen seuraavista:		
Julkkiset rahoitusjärjestelmät	FILAA3a	tai
Arvioinnin lähestymistavat, erityisesti Euroopassa	FILAA3b	3 ov
Julkkisyhteisöjen johdon laskentatoimi	(KUTAA2) FILAA4	3 ov
Valtiontalouden tarkastus, tuloksellisuustarkastus ja -arviointi	FILAA5	3 ov
Sisäinen tarkastus	FILAA6	3 ov
Kandidaatintutkielmaopinnot		7 ov
Seminaari I	FILAA7	2 ov
Kandidaatintutkielma	FILAA8	5 ov
Pakolliset sivuaine- ja metodiopinnot		28 ov
Hallintotiede 9 ov:		
Tutkimusprosessin hallinta	HALLP4	3 ov
Henkilöstön johtaminen	HALLA8	3 ov
Tutkimusmenetelmät	HALLA9	3 ov
Rahoituksen perusteet	LASKP080	3 ov
Johtaminen ja organisointi	YHALP011	3 ov
Taloustieteen matematiikka I	KTALA100	3 ov
Tilastotiede 10 ov:		
Tilastotieteen johdantokurssi	TILTP1	5 ov
Tilastollisten menetelmien perusteet I	TILTP2	5 ov
Vapaasti valittavat sivuaineet		32 ov
Jossain sivuaineessa on suoritettava vähintään perusopinnot 15 ov.		
MAISTERIN TUTKINNON SYVENTÄVÄT OPINNOT		40 ov
Teoria- ja tutkimusperusta		7 ov
Johtamis- ja organisaatiotalousteoriat	FILAS1	2 ov
Julkkisen sektorin laskentatoimen teoria	KUTAS2	3 ov
Tarkastusteoriat	FILAS3	2 ov
Käytännön toimintamethodien teoria ja tutkimus		7 ov
Yhteiskuntalaskentatoimen tutkimus	FILAS4	2 ov
Arvioinnin tutkimus	FILAS5	3 ov
Toinen seuraavista:		
Henkilöstövoimavarojen laskenta julkisella sektorilla	FILAS6a	tai
Julkkisen toimintayksikön rahoituksen laskentatoimen jatkokurssi	FILAS6b	2 ov
EU-talouden tutkimus ja arviointi		3 ov
S7 EU-talouden tutkimus ja arviointi	FILAS7	3 ov
Maisteritutkielmaopinnot		23 ov
Seminaari II	FILAS8	3 ov
Pro gradu -tutkielma	FILAS9	20 ov

OPINTOJAKSOKUVAUKSET

YLEISOPINTOJAKSOT

Ks. yleisopinnojen opintojaksokuvaukset s. 13

KIELIOPINNOT

Ks. kielioopinnojen opetus suunnitelmat kielikeskuksen opinto-opas ja s. 15

HARJOITTELU 4 ov

Tavoite: Pehdyttää jonkin organisaation toimintaan. Kehittää valmiuksia hallinnollisten ja taloudellisten ilmiöiden analysointiin sekä teoreettisen tiedon soveltamiseen käytännössä.

Sisältö:

- 1 Tutustuminen organisaation hallintoon ja talouteen.
- 2 Tutustuminen ja osallistuminen käytännön hallintotoiminnassa sovellettavien menettelytapojen suorittamiseen.
- 3 Tutustuminen organisaation suunnittelu- ja päätöksentekojärjestelmään.

Suoritustapa: Kolmen kuukauden mittainen harjoittelu ja siitä laadittava seloste.

Edeltävät opinnot: Perusopinnot sekä pääosa aineopinnoista.

Ajankohta:

Vastuuhenkilö: Professori (amanuenssi)

FINANSSIHALLINNON JA JULKISYHTEISÖJEN LASKENTATOIMEN OPINTOJAKSOT

Opintojaksojen yhteydessä mainitut opintopisteet (op) ovat vielä suuntaantavia ja kuvaavat tulevan kaksiportaisen tutkintojärjestelmän mukaisesti opintojakson laajuutta.

Perusopinnot 15 ov

Johdatus finanss hallintoon ja julkisyhteisöjen laskentatoimeen 3 ov (5 op) FILAP1

Introduction to financial public management and accounting 5 ECTS

Tavoite: Pehdyttää opintojakson aiheisiin, niiden ymmärtämiseen ja tutkimukseen.

Sisältö:

- 1 Nykyaikainen julkisjohtaminen taloutta painottaen ja sen kritiikki.
- 2 Taloudellinen aspekti julkisjohtamisen ilmiöissä.
- 3 Suomen julkinen taloushallinto.

Suoritustapa:

- 1 Luentosarja, joka tarjoaa luennoilla ilmoitettavat lievennykset tutkintovaihtimusten kirjallisuuteen.
- 2 Kirjatentti.

Annettava opetus: Luennot tai harjoituseminaari 20 h.

Kirjallisuus:

- 1 Pollitt, Christopher: The essential public manager. Maidenhead 2003.
- 2 Meklin, Pentti: Valtiontalouden perusteet, 4. p. EDITA Publishing Oy, Helsinki 2002.
- 3 Pöllä–Etelälahti: Valtion uudistunut taloushallinto. WSOY, Helsinki 2002.

Ajankohta: 1. vuosi

Vastuuo pettaja: finanss hallinnon professori, julkisyhteisöjen laskentatoimen professori

Kansantaloustieteen perusteet 3 ov KTALP200

Ks. kansantaloustiede

Kuntien voimavarat ja niiden hallinta 3 ov KUNTA3

Ks. kunnallistalous

Yrityksen kirjanpidon perusteet 3 ov LASKP010

Ks. laskentatoimi

Johdon laskentatoimen perusteet 3 ov LASKP030

Ks. laskentatoimi

Aineopinnot 26 ov

Teoria- ja käsiteperusta 4 ov

Mikrotalousteor ia 4 ov KATALA200

Ks. kansantaloustiede

Julkinen talousjohtaminen, rahoitus, tarkastus ja arviointi 15 ov

Kirjanpito valtion ulkoisen laskentatoimen osana 3 ov (6 op) FILAA2

Basics of Public Sector Financial Accounting 6 ECTS

Tavoite: Pehdyttää ensisijaisesti julkisen sektorin rahoittajia, veronmaksajia ja heidän edustajiaan ja muita rahoittajia palvelevaan laskentatoimeen.

Sisältö:

- 1 Julkisen toimintayksikön rahoitus ja budjetointimallit.

- 2 Kirjanpito talouden rekisteröintijärjestelmänä.
- 3 Tuloslaskelmat ja niiden tulkinta.
- 4 Maksuliike.

Annettava opetus: Luennot ja niihin liittyvät harjoitukset sekä mahdolliset mikroharjoitukset, yhteensä n. 40 h

Kirjallisuus:

- 1 Meklin–Nummikoski: Valtion kirjanpidon harjoituksia. Tampere 1998 tai uudempi painos.
- 2 Valtiokonttori. Valtion kirjanpidon käsikirja. (Luettavissa valtiokonttorin kotisivuilta osoitteesta www.valtiokonttori.fi/ho/maaraykset/normit.shtm).
- 4 Seuraavat säädökset ja ohjeet
 - Laki ja asetus valtion talousarviosta
 - Parempaan tilivelvollisuuteen – valtion tilinpäätösuudistuksen periaatteet. Työryhmämuistio (<http://www.vm.fi/resource/fi/33852.pdf>)

Suoritustapa: Kirjallinen kuulustelu, jossa on essee- ja harjoitusosat.

Edeltävät opinnot: FILAP1. Jakson menestyksellinen suorittaminen edellyttää lisäksi opintojakson LASKP010 Yrityksen kirjanpidon perusteet tietojen hallintaa.

Ajankohta: 1. tai 2. vuosi

Vastuupettaja: Tuntiopettaja (Julkisyhteisöjen laskentatoimen professori)

Julkiset rahoitusjärjestelmät 3 ov (6 op) FILAA3a

Public Finance Systems 6 ECTS

Tavoite: Pehdyttää julkisen sektorin ja toimintayksikön rahoitukseen, eri rahoitusvaihtoehtoihin ja rahoitusjärjestelmän kehittämiseen. Lisäksi tarkoitus on pehdyttää julkisen sektorin tukijärjestelmiin ja niiden rakentamisen periaatteisiin sekä tukien vaikutuksiin tuensaajien käyttäytymiseen ja markkinoiden tehokkuuteen.

Sisältö:

- 1 Julkisen sektorin rahoitusjärjestelmä ja eri rahoitusmuodot.
- 2 Budjettirahoitus ja verojärjestelmä.
- 3 Valtion kassanhallinta, sijoitustoiminta ja velanhallinta.
- 5 Valtion siirtomenojen talous.

Annettava opetus: Luennot ja harjoitukset 20 h

Kirjallisuus:

- 1 Tuomala, Matti: Julkistalous 1997 tai uudempi painos. **Soveltuvien osin.**
- 2 Niskanen, Jyrki– Niskanen, Mervi: Yritysrahoitus. Helsinki 2000 tai uudempi

painos. **Opettajan ilmoittamat luvut em. teoksista.**

- 3 Kuoppamäki, Pasi: Yritystukien evaluatio. KTM:n julkaisu, Helsinki 1998 tai Kauppinen, Veijo–Janne Känkänen: Yritystukien uudistaminen KTM:n hallinnonalalla. KTM:n julkaisuja 6/1995, Helsinki 1995, tai jokin muu tukitalouteen liittyvä kirja.

Suoritustapa: Luento- ja kirjallisuuskulustelu sekä harjoitukset.

Edeltävät opinnot: Finanssihallinto ja julkisyhteisöjen laskentatoimen perusopinnot.

Pakollisuus/valinnaisuus: Valinnainen opintojakso FILAA3b kanssa.

Ajankohta: 2. vuosi

Vastuupettaja: Julkisyhteisöjen laskentatoimen professori

Arvioinnin lähestymistavat, erityisesti Euroopassa 3 ov (6 op) FILAA3b

Approaches to evaluation, with special reference to Europe 6 ECTS

Tavoite: Pehdyttää arvioinnin yleiseen problematiikkaan sekä erityisesti arviointiin EU-yhteyksissä.

Sisältö:

- 1 Arvioinnin peruskäsitteet, lähestymistavat ja menetelmät.
- 2 Arvioinnin lähestymistavat EU:ssa.

Annettava opetus:

Luennot 20 h, jotka korvaavat ilmoitettavan osan kirjallisuudesta **TAI** saman korvaavuuden antava, vastuupettajan kanssa sovittava harjoitustyö. Luennot suoritettavat voivat harjoitustyön tekemällä sopia vielä laajemmasta vaaditun kirjallisuuden korvaamisesta.

Kirjallisuus:

- 1 Rossi–Freeman: Evaluation: A Systematic Approach. 6. p. Newbury Park. Sage 1999.
- 2 Euroopan Komissio: Evaluating EU Expenditure Programmes. Bryssel 1997.
- 3 Euroopan Komissio: PCM, Project Cycle Management. Bryssel 1993.
- 4 Euroopan Komissio: MEANS-käsikirjasarja 1–5 (rakennerahastoarviointeista). Luxemburg 1999.

Pakollisuus/valinnaisuus: Opintojakso on **pakollinen tilintarkastuksen ja arvioinnin erikoistumisalaopintoja suorittaville**, muille opintoja suorittaville opintojakso on valinnainen FILAA3a kanssa.

Vastuuhenkilö: Finanssihallinnon professori

Julkisyhteisöjen johdon laskentatoimi 3 ov (5 op) FILAA4/KUTAA2
Public Financial Management Accounting
5 ECTS

Tavoite: Perehdyttää julkisen sektorin tulosohjausta, budjetointia ja johtamista palvelevaan laskentatoimeen.

Sisältö:

- 1 Tulosohjausta tukeva laskentatoimi.
- 2 Budjetoinnin laskentatoimi.
- 3 Investointi- ja kustannuslaskenta soveltuvien osin.

Annettava opetus: Luennot ja harjoitukset noin 30 h.

Kirjallisuus:

- 1 Etelälahti, Pekka–Kangaspunta, Mikko– Wallin, Jukka: Investointi- ja pääomakustannuslaskennan opas. VAPK-kustannus, Helsinki 1992 tai uudempi painos.
- 2 Wallin, Jukka– Etelälahti, Pekka: Kustannuslaskennan opas. Helsinki 1995 **tai** Kunnan ja kuntayhtymän kustannuslaskennan opas. Suomen Kuntaliitto 1994.
- 3 Torppa, Pasi– Wallin, Jukka: Toimintolaskenta kehittämisen tukena. Helsinki 1996 **tai** Lumijärvi–Kiiskinen–Särkilähti: Toimintolaskenta käytännössä, Weilin & Göös 1995.
- 4 Muu kurssilla osoitettu ajankohtainen materiaali.

Suoritustapa: Kirjallinen kuulustelu, jossa on esseeseosa ja harjoitusosa.

Edeltävät opinnot: Johdon laskentatoimen perusteet (LASK030), Johdatus finanssihallintoon ja julkisyhteisöjen laskentatoimeen (FILAP1).

Ajankohta: 2. vuosi

Vastuuhenkilö: Julkisyhteisöjen laskentatoimen professori ja kunnallistalouden professori.

Valtiontalouden tarkastus, tuloksellisuustarkastus ja -arviointi 3 ov (6 op) FILAA5

Performance and Compliance Audit in the Public Sector 6 ECTS

Tavoitteet: Perehdyttää julkisen sektorin verorahoituksen osan, erityisesti valtiontalouden tuloksellisuuden ja tilinpidon tarkastukseen sekä tuloksellisuusarviointiin.

Sisältö:

- 1 Poliittisten päättäjien asettamat tavoitteet sekä niiden saavuttamisen arviointi.

- 2 Julkisen sektorin tilinpidon tarkastusprosessi, tarkastuksen välineet ja tarkastuksen vaikutukset.
- 3 Tuloksellisuus- ja tilinpäätösinformaatio valtiontalouden tarkastuksessa.
- 4 Laatuauditointi ja laatujärjestelmät julkissektorin tuloksellisuuden arvioinnin näkökulmina.

Suoritustapa: Luento- ja kirjallisuustentti sekä harjoitustehtävien suorittaminen

Annettava opetus: Luennot ja harjoitukset yhteensä n. 20 h

Kirjallisuus:

- 1 Pollitt, Christopher–Girre, Xavier–Lonsdale, James–Mul, Robert–Summa, Hilka–Waerness, Marit: Performance or Compliance? Performance Audit and Public Management in Five Countries. Oxford University Press, 1999 tai uudempi.
- 2 Myllymäki–Vakkuri: Tulos, normi, tili-velvollisuus. Näkökulmia tilintarkastukseen ja arviointiin. Tampere University Press 2001.
- 3 Valtiontalouden tarkastusvirasto. Valtiontalouden tarkastusviraston suorittama tilintarkastus – Sisältö ja periaatteet. Helsinki 2003.
- 4 National Audit Office: Supporting Innovation. Managing Risk in Government Departments, Executive summary. London 2001. Saatavana WWW-dokumenttina http://www.nao.gov.uk/publications/nao_reports/index.htm (HC 864).
- 5 Toimintakertomus ja tilinpäätöslaskelmat. Ohje tilinpäätösasiakirjasta tilivirastoille ja talousarvion ulkopuolella oleville valtion rahastoille. Valtiokonttori 2000 tai uudempi.

Ajankohta: 2. vuosi

Edeltävät opinnot: Perusopinnot pääaineopiskelijoilla

Vastuuopettaja: Finanssihallinnon yliasistentti

Sisäinen tarkastus 3 ov (6 op) FILAA6

Internal Auditing and Controller Systems
6 ECTS

Tavoite: Perehdyttää organisaation sisäiseen valvontaan ja muuhun johdon kontrollijärjestelmään.

Sisältö:

- 1 Sisäisen tarkastuksen asema ja tehtävä.
- 2 Sisäiset tarkkailujärjestelmät.

3 Tarkastussuunnittelu, -menetelmät ja raportointi.

4 Sisäisen tarkastuksen standardit.

Annettava opetus: Luennot ja harjoitukset yhteensä n. 15 h.

Kirjallisuus

1 Opettajan osoittamat artikkelit ja muu luentomateriaali.

2 Sisäisen tarkastuksen ammattistandardit. Sisäiset Tarkastajat r.y., 2002.

3 Taylor, Donald–Glezen, William: Auditing. An Assertions Approach. Seventh Edition. New York, 1997. Luvut 9–12 ja 22.

Suoritustapa: Luento- ja kirjallisuustentti sekä harjoitustehtävät.

Ajankohta: 2. vuosi

Edeltävät opinnot: Perusopinnot pääaineopiskelijoilla

Vastuopettaja: Julkishallinnon laskentatoimen professori

Kandidaatintutkielmaopinnot 7 ov

Seminaari I, 2 ov (3 op) FILAA7

Seminar I 3 ECTS

Tavoite: Perehdyttää opiskelijaa tutkimusprosessin ja tutkimusraportin laadinnan perusteisiin.

Sisältö:

1 Paperin esittäminen.

2 Opponenttina toimiminen.

3 Aktiivinen muu osallistuminen.

Annettava opetus: Seminaari 20 h.

Suoritustapa:

Professorin johtama seminaari. Sitk 2004 alkaen oppiaineen kumpikin professori vetää omaa seminaariaan, jotka jatkuvat saumattomasti pro gradu -tutkielmaseminaareina. Professorien välille määritellään jossakin määrin työnjakoa ajatellen opinnyytteiden aihepiirejä. Oppiaineen yliassistentti osallistuu seminaariin tarvittaessa.

Ajankohta: 2. tai 3. vuosi

Edeltävät opinnot: Perusopinnot ja pääosa aineopinnoista

Vastuopettaja: Oppiaineen professorit

Kandidaatintutkielma 5 ov (8 op) FILAA8

Bachelor's thesis 8 ECTS

Tavoite: Pienimuotoisen tieteellisen tutkielman laadinta.

Sisältö: Kandidaattitutkielman laadinta.

Annettava opetus: Seminaari I sekä henkilökohtaista ohjausta.

Suoritustapa:

1 Kandidaatintutkielma 20–40 sivua

2 Kirjallinen kypsyysnäyte

Edeltävät opinnot: Perus- ja aineopinnot ml. seminaari I

Ajankohta: 3. vuosi

Vastuopettaja: Oppiaineen professorit ja yliassistentti

SYVENTÄVÄT OPINNOT 40 ov

Teoria- ja tutkimusperusta 7 ov

Johtamis- ja organisaatiotalous-teoriat 2 ov (4 op) FILAS1

Public managerial and organisation economics 4 ECTS

Tavoite: Perehdyttää otsikon mukaisiin teorioihin ja tutkimukseen, niiden ymmärtämiseen ja niiden soveltamisen perusteisiin. Kysymys on huomattavalta osin nykyaikaisesta julkisen sektorin ja julkisyhteisöjen liiketaloustieteestä.

Sisältö:

1 Julkisojohtamisen talousteoria.

2 Organisaatiotaloustiede ml. sen relevantit lähialueet ja aihepiiriin kriittinen keskustelu.

3 Vastaava tutkimus.

Annettava opetus: Luentokurssi tai harjoitusseminaari 20 h.

Suoritustapa:

1 Luentokurssin tentti tai harjoitusseminaariryötyt. Vastuopettaja ilmoittaa, minkä osan vaaditusta kirjallisuudesta luennot ja harjoitukset korvaavat.

2 Kirjallisuustentti, jossa suoritetaan kaikki tentittävät teokset yhtenä kokonaisuutena yleisenä tenttipäivänä.

Kirjallisuus:

1 Doherty, Tony–Horne, Terry: Managing public services. London 2002, LUVUT 1–5 (s.1–164) sekä luvut 9–11 (s. 279–362), (1 ov/1,5 op)

2 Sytse, Douma–Schreyder, Heyn: Economic approaches to organizations. 3. p. Harlow 2002. (1 ov/1,5 op)

Ajankohta: Maisteriopintojen 1. vuosi/4. vuosi

Edeltävät opinnot: Aineopinnot

Vastuopettaja: Finanssihallinnon professori

Julkisen sektorin laskentatoimen teoria 3 ov (6 op) KUTAS2

Theory of Public Sector Accounting 6 ECTS
Ks. kunnallistalous

Tarkastusteoriat 2 ov (6 op) FILAS3

Theories of Auditing 6 ECTS

Tavoite: Perehdyttää tarkastuksen menetelmäteoriaan ja tilastotieteelliseen tarkastukseen.

Sisältö:

- 1 Tarkastuksen funktio ja professiokehitys.
- 2 Tarkastuksen menetelmäteoria.
- 3 Tilastotieteellinen otantatarkastus.

Annettava opetus: Luennot ja harjoitukset yhteensä n. 15 h.

Kirjallisuus:

- 1 Opettajan osoittamat artikkelit.
- 2 Taylor, Donald ja Glezen, William: Auditing: An Assertion Approach. New York 1997 (soveltuvien osin).
- 3 Guy, Dan-Carmichael, Douglas-Whittington, Ray: Audit Sampling. An Introduction. John Wiley & Sons, New York 2002. (Soveltuvien osin.)

Suoritustapa: Kirjallinen kuulustelu, jossa suoritetaan kirjallisuus sekä harjoitusten tekeminen.

Edeltävät opinnot: Perus- ja aineopinnot

Ajankohta: 4. vuosi

Vastuopettaja: julkisyhteisöjen laskentatoimen professori

Käytännön toimintamethodien teoria ja tutkimus 7 ov

Yhteiskuntalaskentatoimen tutkimus 2 ov (4 op) FILAS4

Socio-economic accounting 4 ECTS

Tavoite: Opintojakso perehdyttää yhteiskuntataloudellisen päätöksenteon problematiikkaan, laskentatoimen roolin teoreettiseen ymmärtämiseen yhteiskuntataloudellisessa päätöksen teossa ja erityisesti julkisissa organisaatioissa sekä teemaa koskevien arviointien tekemiseen, tulkintaan ja tutkimukselliseen analyysiin.

Sisältö:

- 1 Taloudellinen päätöksenteko yhteiskunnallisessa ja poliittis-hallinnollisessa kontekstissa.
- 2 Yhteiskuntataloudelliset mittarit päätöksen teossa – laskentatoimen ja arvioinnin informaatio poliittisissa pro-

sesseissa ja julkisissa investointiprojekteissa.

- 3 Yhteiskuntataloudellisten hankkeiden, ohjelmien ja kokonaisuuksien taloudellinen analyysi ja tätä koskeva tutkimus.

Suoritustapa: Tentin ja mahdollisten harjoitustehtävien suorittaminen.

Annettava opetus: Luennot ja harjoitukset yhteensä n. 20 h.

Kirjallisuus:

- 1 Fuguitt, Diana-Wilcox, Shanton J.: Cost-benefit Analysis for Public Sector Decision Makers. Quorum books, 1999.
- 2 Gormley, William T. Jr.-Weimer, David L.: Organizational Report Cards. Harvard University Press, 1999.

Ajankohta: Maisteriopintojen 1. tai 2. vuosi/4. tai 5. vuosi

Edeltävät opinnot: Aineopinnot

Vastuopettaja: Finanssihallinnon yliasistentti

Arvioinnin tutkimus 3 ov (4 op)

FILAS5

Evaluation 4 ECTS

Tavoite: Perehdyttää otsikon aihepiiriin, sen ymmärtämiseen ja sen harjoittamiseen.

Sisältö:

- 1 Julkispolitiikan teoriat ja tutkimus.
- 2 Edelliseen liittyen institutionalistiset teoriat ja tutkimus sekä muut niihin liittyvät teoriat niistä juontuvine tutkimustapoineen.

Suoritustapa:

- 1 Luentokurssin tentti tai harjoitusseminaariryöty. Vastuopettaja ilmoittaa, minkä osan vaaditusta kirjallisuudesta luennot ja harjoitukset korvaavat.
- 2 Kirjallisuustentti, jossa suoritetaan kaikki tentittävät teokset yhtenä kokonaisuutena yleisenä tenttipäivänä.

Annettava opetus: Luentokurssi- tai harjoitusseminaari 20 h.

Kirjallisuus:

- 1 Patton, Michael Q.: Qualitative research and evaluation methods. Vain 3. painos käy. London 2002. (1,5 ov/2 op).
- 2 Owen, John-Rogers, Patricia: Program evaluation: forms and approaches. London: Sage. (1,5 ov/2 op).

Ajankohta: 4. tai 5. vuosi

Edeltävät opinnot: Aineopinnot

Vastuopettaja: Finanssihallinnon professori

**Henkilöstövoimavarojen laskenta
julkisella sektorilla 2 ov (4 op) FILAS6a**
Public Sector Human Resource Accounting
4 ECTS

Tavoite: Perehdyttää julkisen sektorin henkilöstövoimavarojen laskentatoimeen.

Sisältö:

- 1 Henkilöstöresurssit ja niiden merkitys.
- 2 Henkilöstövoimavarojen laskennan perusteet.
- 3 Henkilöstötilinpäätös.

Kirjallisuus:

- 1 Henkilöstövoimavarojen hallintajärjestelmä. Henkilöstötilinpäätös. Käsikirja valtion organisaatioille. Valtiovarainministeriö. Helsinki 2001.
- 2 Ahonen, Guy: Henkilöstötilinpäätös: Yrityksen ikkuna menestykselliseen tulevaisuuteen. Kauppakaari Oy, Jyväskylä, 2000.
- 3 Bratton, John– Gold, Jeffrey: Human Resource Management, Mac-Millan Press Ltd, London, 1999. Soveltuvin osin.

Suoritustapa: Kirjallisuustentti

Valinnaisuus/pakollisuus: Valinnainen opintojakso FILAS6b kanssa.

Edeltävät opinnot: Perusopinnot.

Ajankohta: 3. tai 4. vuosi/maisteriopintojen 1. tai 2. vuosi

Vastuuhenkilö: Julkisyhteisöjen laskentatoimen professori.

Julkisen toimintayksikön rahoituksen laskentatoimen jatkokurssi

2 ov (4 op) FILAS6b

Advanced Public Sector Financial Accounting
4 ECTS

Tavoite: Jakson tavoitteena on perehdyttää valtion talousarvio- ja liikekirjanpidon erityiskysymyksiin.

Sisältö:

- 1 Käyttöomaisuuden käsittely ja poistot.
- 2 Sisäinen kirjanpito, periaatteita ja toteutus.
- 3 Rahastot.
- 4 Arvonlisäveron käsittely.
- 5 EU-varojen kirjanpidollinen käsittely.
- 6 Tilinpäätöksen erittelyt ja liitteet.
- 7 Toimintakertomustietojen esittäminen.

Annettava opetus: Luennot n. 25 h. Opintojakso järjestetään joka toinen luku-vuosi.

Suoritustapa: Luento- ja kirjallisuustentti

Kirjallisuus:

- 1 Valtion kirjanpidon käsikirja 2.3 tai uudempi versio (ks. Valtiokonttorin kotisivu).
- 2 Valtiokonttorin viimeisin tilinpäätösohje.
- 3 Valtiokonttorin viimeisin toimintakertomusohje.
- 4 Opettajan osoittama muu materiaali.

Valinnaisuus/pakollisuus: Valinnainen opintojakso FILAS6a kanssa

Edeltävät opinnot: LASKP010 Yrityksen kirjanpidon perusteet ja FILAA2 Kirjanpito valtion ulkoisen laskentatoimen osana

Ajankohta: 3. tai 4. vuosi/maisteriopintojen 1. tai 2. vuosi

Vastuuhenkilö: Julkisyhteisöjen laskentatoimen professori ja tuntiopettaja

EU-talouden tutkimus ja arviointi 3 ov

**EU-talouden tutkimus ja arviointi
3 ov (4 op) FILAS7**

Research and evaluation of economic aspects of the EU 4 ECTS

Tavoite: Valmistaa opintojakson teeman tutkimukseen ja perehdyttää siihen.

Sisältö:

- 1 EU-talouteen soveltuvat EU-tutkimuksen teoriat ja vastaava tutkimus
- 2 Talouspainotteinen EU-arviointi

Suoritustapa:

- 1a Yleisenä tenttipäivänä suoritettava kurssin alkukuulustelu, jossa on osoitettava seuraavien teosten riittävä hallinta:
 - Euroopan komissio: Euroopan unionin toiminnan rahoitus, Luxemburg 2002 (tai sama teos englanniksi tai ruotsiksi) 0,5 ov/1 op ja
 - Euroopan keskuspankki: EKP:n rahapolitiikka, Frankfurt am Main (tai sama teos englanniksi tai ruotsiksi) 0,5 ov/0,5 opMolemmat teokset ovat tulostettavissa Euroopan komission ja EKP:n www-sivuilta
- 1b Luentokurssin tentti tai harjoituseminaarityöt. Vastuupettaja ilmoittaa, minkä osan vaaditusta kirjallisuudesta luennot ja harjoitukset korvaavat opintojakson kirjallisuudesta.
- 2 Kirjallisuustentti, jossa suoritetaan kaikki teokset yhtenä kokonaisuutena yleisenä tenttipäivänä.

Annettava opetus: Luentokurssi tai harjoituseminaari 20 h

Kirjallisuus:

- 1 Rosamond, Ben: Theories of European integration. Houndmills 2000. (1 ov/1,5 op)
- 2 Artis, Michael–Lee, Norman–Nixon, Frederick: The Economics of the European Union: Policy and Analysis, Oxford 2001, erikseen ilmoitettavat sivut (noin 200 sivua n. 450 sivusta) (2 ov/2,5 op)

Ajankohta: 4. tai 5. vuosi

Edeltävät opinnot: –

Vastuuhenkilö: Finanssihallinnon professori

Maisteritutkielmaopinnot 23 ov

Seminaari II 3 ov (5 ov) FILAS8

Seminar II 5 ECTS

Tavoite: Perehdyttää opiskelija tieteellisen tutkimusprosessiin ja tieteellisen tutkimuksen tuloksista raportointiin.

Sisältö:

- 1 Tutkimussuunnitelman laadinta ja esittäminen.
- 2 Opponenttina toimiminen.
- 3 Aktiivinen muu osallistuminen.

Suoritustapa:

Syyslukukaudesta 2004 alkaen oppiaineen kumpikin professori vetää omaa seminaariaan, jotka jatkuvat saumattomasti seminaari I:sta seminaari II:een. Professorien välille määritellään jossakin määrin työnjakoa ajatellen opinnäytteiden aihepiirejä. Oppiaineen yliassistentti osallistuu seminaariin tarvittaessa.

Annettava opetus: Lukuvuoden kestävä seminaari.

Ajankohta: 4. tai 5. vuosi

Edeltävät opinnot: Aineopinnot

Vastuuhenkilö: Oppiaineen professorit

Pro gradu -tutkielma 20 ov (40 op)

FILAS9

Master's thesis 40 ECTS

Tavoite: Tieteellisen työskentelyn hallinta

Sisältö: Pro gradu -tutkielman laadinta

Annettava opetus: Seminaari II sekä henkilökohtaista ohjausta.

Suoritustapa:

- 1 Pro gradu -tutkielma, jonka laajuus 75–100 sivua

- 2 Kirjallinen kypsyysnäyte

Edeltävät opinnot: Seminaari II

Ajankohta: Maisteriopintojen loppuvaihe

Vastuuhenkilö: Oppiaineen professorit